

1505 TAAIS

505-ojo tarptautinio audito standarto (TAS) praktinis komentaras¹

IŠORĖS ŠALIŲ PATVIRTINIMAI

(vertimas iš anglų kalbos)

INTOSAI Profesinių standartų komitetas

Finansinio audito pakomitetis – Sekretoriatas

Riksrevisionen (Švedijos nacionalinė audito institucija) • 114 90 Stokholmas • Švedija
Tel.: +46 5171 4000 • Fax: +46 5171 4111 • e-paštas: projectsecretariat@riksrevisionen.se

INTOSAI Generalinis sekretoriatas – RECHNUNGSHOF (Austrijos audito rūmai)

Dampfschiffstrasse 2 • A-1033 Vienna • Austria

Tel: +43 (1) 711 71 • Fax: +43 (1) 718 09 69 • e-paštas: intosai@rechnungshof.gv.at

<http://www.intosai.org>

¹ Visi Praktiniai komentarai nagrinėjami kartu su 1000 TAAIS „Bendra įžanga į INTOSAI Finansinio audito gaires“.

TURINYS

Bendroji informacija

Ižanga į TAS

Praktinio komentaro turinys..... P1

TAS taikymas viešojo sektoriaus audite P2

Papildomos gairės viešojo sektoriaus klausimais

Išorės šalių patvirtinimo procedūros audito įrodymams surinkti P3-P4

Vadovybės atsisakymas leisti auditoriui išsiųsti patvirtinimo prašymą..... P6

BENDROJI INFORMACIJA

Šis Praktinis komentaras yra papildomos gairės prie 505-ojo TAS „Išorės šalių patvirtinimai“. Jį reikia skaityti kartu su TAS. 505-asis TAS galioja 2009 m. gruodžio 15 d. ar vėliau prasidedančių laikotarpių finansinių ataskaitų auditui. Praktinis komentaras galioja nuo tos pačios datos kaip ir TAS.

Ižanga į TAS

505-ajame TAS aptariamas auditoriaus naudojimas išorės šalių patvirtinimo procedūromis, kuriomis jis siekia surinkti audito įrodymų pagal 330-ojo TAS² ir 500-ojo TAS³ reikalavimus. Šiame standarte neaptarti paklausimai dėl teisminių ginčų ir ieškinių, kurie aptariami 501-ajame TAS⁴.

Praktinio komentaro turinys

P1. Šiame Praktiniame komentare pateikiamos papildomos gairės viešojo sektoriaus auditoriams aptariant toliau išvardytas sritis:

- a) išorės šalių patvirtinimo procedūros audito įrodymams surinkti;
- b) vadovybės atsisakymas leisti auditoriui išsiųsti patvirtinimo prašymą.

TAS TAIKYMAS VIEŠOJO SEKTORIAUS AUDITE

P2. 505-asis TAS taikomas viešojo sektoriaus subjektų auditoriams, audituojantiems finansines ataskaitas.

² 330-asis TAS „Auditoriaus atsakas į įvertintą riziką“.

³ 500-asis TAS „Audito įrodymai“.

⁴ 501-asis TAS „Audito įrodymai – konkretūs svarstymai dėl atskirų sričių“.

PAPILDOMOS GAIRĖS VIEŠOJO SEKTORIAUS KLAUSIMAIS

Išorės šalių patvirtinimo procedūros audito įrodymams surinkti

P3. Šio TAS A1 dalyje ir 330-ojo TAS⁵ A48 dalyje nurodyta, kad patvirtinimo procedūros gali būti atliekamos siekiant surinkti įrodymų apie tai, ar esama arba ar nėra tam tikrų sąlygų (pvz., „šalutinių susitarimų“, kurie neįtraukti į oficialius susitarimus). Be tvirtinimų, susijusių su finansinių ataskaitų auditu, viešojo sektoriaus auditoriams gali būti naudingi ir patvirtinimai – gaunant įrodymų, susijusių su papildomais audito tikslais, kurie nustatyti audito įgaliojimuose arba kyla iš įstatymų, kitų teisės aktų, ministrų įsakymų, vyriausybės politikos nuostatų ar įstatymų leidėjų nutarimų. Pavyzdžiui, išorės šalių patvirtinimo procedūros gali būti naudojamos norint gauti įrodymų:

- ar sutartyse arba susitarimuose su trečiosiomis šalimis esama arba nėra įstatymu įtvirtintų ar kitokių sąlygų ir nuostatų, tokių kaip įsipareigojimų vykdymo ar finansavimo garantijos;
- apie įsipareigojimą padengti išlaidas, kurio dar nėra sankcionavusi įstatymų leidžiamoji valdžia;
- apie asmenims nuolatos suteikiamą teisę gauti pensijas, pagalbą gaunant įplaukas, kasmetines išmokas ar kitus tęstinius mokėjimus;
- ar esama „šalutinių sandorių“ su tiekėjais dėl prekių grąžinimo kreditavimo tikslais, siekiant panaudoti lėšas, kurios kitu atveju būtų patekusios į kitą finansinį laikotarpį.

P4. TAS 2 dalyje nustatyta, kad patvirtinanti informacija, surinkta iš nuo subjekto nepriklausomo šaltinio, gali padidinti auditoriaus užtikrinimą, kurį jis įgijo surinkęs audito įrodymus iš apskaitos įrašų ar vadovybės pareiškimų. 6 dalies a punkte išorės šalių patvirtinimas apibrėžiamas kaip trečiosios šalies (patvirtinančios šalies) tiesioginis rašytinis atsakymas auditoriui popierine forma, elektronine ar kitokia laikmena. Priklausomai nuo organizacijos dydžio ir sudėtingumo, viešojo sektoriaus auditoriai turi akylai stebėdami užtikrinti, kad išorės šalių patvirtinimo prašymai būtų nukreipiami trečiosioms šalims, kurios yra nepriklausomos nuo audituojamo subjekto ir kad atsakymai būtų patikimi atsižvelgiant į santykius tarp subjekto ir patvirtinančios šalies.

Vadovybės atsisakymas leisti auditoriui išsiųsti patvirtinimo prašymą

P5. TAS 9 dalyje nustatyta, kad viešojo sektoriaus auditorius privalo informuoti už valdymą atsakingus asmenis. Šalia to, iš jo taip pat gali būti pareikalauta arba tikimasi, kad jis informuotų ir įstatymų leidžiamosios valdžios organus ar atitinkamą priežiūros instituciją.

⁵ 330-asis TAS „Auditoriaus atsakas į įvertintą riziką“.